
PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOL

GEMEENTE HAAREN 2015 - 2017

1. PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOL GEMEENTE HAAREN

1.1. INLEIDING

In de gewijzigde Drank- en Horecawet (DHW) van 1 januari 2014 is de verplichting opgenomen dat de gemeenteraad iedere vier jaar een Preventie- en Handhavingsplan alcohol vaststelt. Hiermee stimuleert het Rijk dat gemeenten de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting en bewustwording) en Openbare Orde en Veiligheid (beleid en handhaving) verbinden als het gaat om alcoholpreventie. Onderzoek heeft meerdere malen laten zien dat beide beleidsterreinen van belang zijn voor effectieve alcoholpreventie bij jongeren.

Het Preventie- en Handhavingsplan bevat de hoofdzaken van het beleid dat zich richt op de preventie van alcoholgebruik – vooral onder jongeren – en de handhaving van de wet.

We hebben onderstaande wettelijk verplichte onderwerpen opgenomen in het plan.

- a. Doelstellingen van het Preventie- en Handhavingsplan;
- b. Acties die ondernomen worden om alcoholgebruik onder jongeren te voorkomen;
- c. De wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen;
- d. Resultaten die we minimaal moeten behalen.

Voor alcoholpreventie hebben we de volgende wettelijk verplichte onderdelen opgenomen:

- Hoofdzaken van het preventiebeleid alcohol, vooral richting jongeren;
- Doelstellingen van het preventiebeleid alcohol;
- Welke acties worden ondernomen gericht op alcoholpreventie.

Voor handhaving hebben we de volgende wettelijk verplichte onderdelen opgenomen:

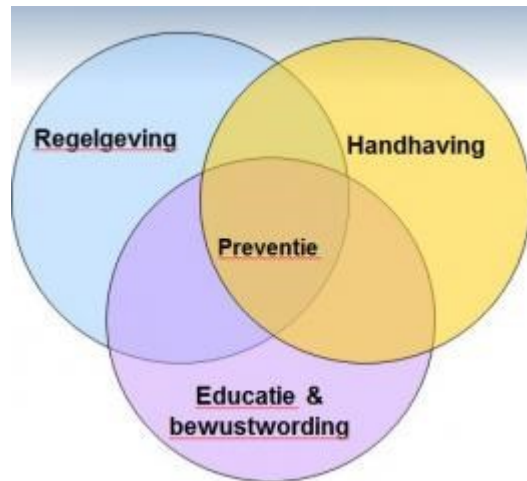
- Hoofdzaken van het handhavingsbeleid;
- Doelstellingen van het handhavingsbeleid;
- De wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd;
- Welke handhavingsacties in de door het plan beschreven periode worden ondernomen.

WAAROM IS DE LINK TUSSEN PREVENTIE EN HANDHAVING ZO BELANGRIJK?

Wetenschappelijke studies laten zien dat een integrale benadering van de problematiek rondom alcohol een cruciaal kenmerk is van effectief alcoholbeleid (Reynolds, 2003). Recent onderzoek van het RIVM Centrum voor Gezond Leven, het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP en het Trimbos-instituut bevestigt dat beleid op het gebied van

alcoholmatiging het meest effectief is als het integraal wordt aangepakt¹ (Mulder, Bovens, Franken & Sannen, 2013).

De belangrijkste pijlers waarop alcoholbeleid moet zijn gebaseerd, zijn: regelgeving (grenzen stellen), handhaving (grenzen bewaken) en publiek draagvlak (grenzen overdragen).

Figuur 1. Integraal beleidsmodel voor effectief lokaal alcoholbeleid (Reynolds, 2003)

Bewustwording creëren is een noodzakelijke voorwaarde voor gedragsverandering. We kunnen gedragsverandering bereiken door helder beleid over alcoholpreventie bij jongeren. Door handhaving kunnen we aanvullende effecten bereiken op het terugdringen van de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren. Dit is ook het uitgangspunt van het landelijke alcoholpreventiebeleid. Naast het voorkomen van schadelijk alcoholgebruik vanuit het perspectief van de volksgezondheid en het jeugdbeleid, is het landelijke beleid ook gericht op het terugdringen van verstoringen van de openbare orde.

Alcoholgebruik is niet alleen een persoonlijke en bewuste keuze. Drinkgedrag wordt voor een groot deel ook bepaald door de omgeving, zoals de ouders, de prijs van alcohol, het productaanbod, verkoopregels, normen, tradities en het sociale netwerk. De WHO laat in een overzichtsstudie naar alcoholbeleid zien dat maatregelen die de beschikbaarheid van alcohol beperken het meest effectief zijn in het terugdringen van alcoholgebruik (Babor e.a., 2010).

Tabel 1 geeft een overzicht van beleidsmaatregelen en hun effectiviteit zoals aangetoond in wetenschappelijk onderzoek.

---

¹ Zie de brochure *Effectief Alcoholbeleid: hoe pakt u dat aan?*, te downloaden via <http://www.loketgezondleven.nl/gemeente-en-wijk/gezonde-gemeente/alcohol/>.

Maatregel	Effectiviteit	Hoeveelheid onderzoek
Minimumverkoopleeftijd	+++	+++
Verhogen van prijs (accijnzen, minimumprijs)	+++	+++
Beperken van verkooptijden	++	++
Meer handhaving	++	++
Beperken van reclame	+ / ++	+++

Tabel 1. Beleidsmaatregelen en hun effectiviteit (Babor e.a., 2010)

Een eenzijdige aanpak gericht op slechts één of twee van dergelijke factoren is gedoemd te mislukken. Preventiestrategieën die gebaseerd zijn op handhaving van wet- en regelgeving, training van alcoholverstrekkers en voorlichting hebben meer kans van slagen. In hoofdstuk 4 geven we aan hoe we de verschillende beleidsmaatregelen combineren tot een effectieve aanpak van alcoholmisbruik.

2. ALCOHOLGEBRUIK ONDER JONGEREN

Uit gesprekken met Novadic-Kentron, GGD en politie blijkt dat de risico's van overmatig alcoholgebruik het grootst zijn bij evenementen en feesten, zoals carnaval, kermissen, tentfeesten en gala's van middelbare scholen. Daarnaast zijn de risico's groot bij thuis (in)drinken.

2.1 LANDELIJK ONDERZOEK OVER ALCOHOLVERSTREKKING

Uit landelijk onderzoek in opdracht van VWS² blijkt dat supermarkten, slijterijen, horeca en sportkantines zich in 2011 niet goed hielden aan de leeftijdsgrens van 16 jaar. Jongeren van 14 en 15 jaar hebben geprobeerd alcohol te kopen. In onderstaande tabel kunt u zien hoeveel procent van de instellingen de leeftijdsgrens correct naleefde.

Verkooppunt	Correcte naleving
Supermarkt	30%
Slijterij	40%
Horeca	11%
Sportkantines	4%

Wij gaan ervan uit dat deze cijfers in grote lijnen ook overeenkomen voor de situatie in de gemeente Haaren. Ook verwachten we dat de verhoudingen van correcte naleving grotendeels overeenkomen met cijfers over correcte naleving nu de leeftijd naar 18 jaar is verhoogd.

2.2 SCHADELIJKE GEVOLGEN VAN OVERMATIG ALCOHOLGEBRUIK

Terwijl het gebruik van alcohol breed geaccepteerd is, zijn de risico's ervan groot. Uit wetenschappelijk onderzoek komt naar voren dat overmatig alcoholgebruik ernstige gezondheidsrisico's met zich mee brengt. De hersenen van kinderen zijn nog in ontwikkeling. Het drinken van alcohol op jonge leeftijd is daarom voor hen extra schadelijk. Alcohol kan de ontwikkeling van sommige delen van de hersenen verstoren en dat kan leiden tot blijvende gedragsveranderingen. Naast de directe effecten die alcohol op het lichaam heeft, heeft het ook invloed op latere leeftijd. De kans op alcoholverslaving wordt groter als iemand vroeger begint met drinken. Uit onderzoeken blijkt, dat jongeren die voor hun 13e beginnen met drinken, een

---

² Van Hoof & Krokké (2011)

kans van 30% hebben om later verslaafd te raken aan alcohol. Daarnaast vergroot overmatig alcoholgebruik de kans op ongelukken en zorgt het voor maatschappelijke schade zoals overlast, vernielingen en criminaliteit.

HOOFDSTUK 3: HUIDIGE SITUATIE IN HAAREN

LOKALE SITUATIE CQ LOKALE PROBLEMATIEK MET BETREKKING TOT ALCOHOL

RESULTATEN GEZONDHEIDSMONITOR GGD

Een belangrijk middel om inzicht te verkrijgen in het alcoholgebruik onder de inwoners in onze gemeente is het raadplegen van de Gezondheidsmonitoren die de GGD eens in de vier jaar uitvoert.

Er zijn drie monitoren:

- Gezondheidsmonitor Jongeren (12-18 jaar) 2011;
- Gezondheidsmonitor Volwassenen (19-64 jaar) 2009;
- Gezondheidsmonitor Ouderen (65+).

In dit beleidsplan zoomen we, gezien de doelgroep van het plan, alleen in op de Gezondheidsmonitor Jongeren. Deze is onder andere gericht op het in kaart brengen van de hoeveelheid alcoholconsumptie, de plek waar alcohol wordt gedronken, hoe men in het bezit komt van alcohol en wat ouders vinden van het drankgebruik (zie figuur 2).

Tabel 3: Resultaten per indicator voor de gemeente en de regio in 2007 en				
	Haaren		regio Hart voor Brabant	
	2007 %	2011 %	2007 %	2011 %
D. Leefstijl				
Alcoholgebruik				
Heeft alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken	54	52	49	44
Drinkt 20 glazen alcohol of meer per week	11	8	6	5
Heeft in de afgelopen 4 weken bij één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken (binge drinker)	38	37	30	31
Is in de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest	27	23	22	21
Drinkt en leeftijd eerste glas alcohol:				
- jonger dan 12 jaar	10	4	10	5
- 12 of 13 jaar	40	22	34	19
- 14 of 15 jaar	45	60	46	56
- 16 jaar of ouder	5	14	9	20
Hoe kom je aan alcohol:				
- ik koop het zelf	40	37	34	30
- anderen kopen het en ik betaal het terug	4	6	3	3
- van vrienden	7	6	6	6
- van mijn ouders	9	6	13	7
- van andere familieleden	2	1	2	0,9
- anders	5	5	4	4
Drinkt en ouders vinden het alcoholgebruik:				
- ze vinden het goed	59	57	58	55
- ze vinden dat ik minder moet drinken	8	8	6	7
- ze raden het af	16	16	18	18
- ze verbieden het	4	6	2	3
- ze weten het niet	2	4	2	4
- ze zeggen er niets van	11	9	14	12
N.B. Vetgedrukte cijfers zijn significante verschillen tussen 2007 en 2011 in de gemeente en/of in de regio Hart voor Brabant				

Tabel 2: resultaten van alcoholgebruik uit de jongerenmonitor 2011 van de GGD Hart voor Brabant

Enkele punten waarop de gemeente Haaren minder goed scoort in vergelijking met de regio:

1. heeft alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken;
2. leeftijd eerste glas alcohol 14-15 jaar;

Enkele punten waarop Haaren in 2011 in vergelijking met 2007 beter scoort:

1. drinkt en leeftijd eerste glas alcohol (jonger dan 12 en 12 of 13 jaar);
2. gebruik van amfetaminen, cocaïne en heroïne 0;

14% (ten opzichte van 20% in de regio) van de jongeren in Haaren was 16 jaar of ouder bij het drinken van het eerste glas alcohol. 60% was 14 of 15 jaar. Deze cijfers zijn opvallend, aangezien de nieuwe DHW voor schrijft dat men pas met 18 jaar mag drinken. Daarnaast valt op dat een groot deel van de ouders (57%) het alcoholgebruik van hun kind (12 t/m 18 jaar) goedkeuren.

LOKALE PROBLEMEN MET BETREKKING TOT ALCOHOLGEBRUIK ONDER JONGEREN

Ons beeld is dat er in de gemeente Haaren geen sprake is van buitensporig veel drankgebruik. Wat we wel vaak zien is dat overlastmeldingen met betrekking tot jeugd in de openbare ruimte (hangjeugd) vaak gepaard gaan met klachten over drank- en drugsgebruik. Lege flessen, blikjes en soms gripzakjes bevestigen dan vaak dat de aanwezige jongeren die gebruiken.

Uit waarnemingen komt naar voren dat er stevig gedronken wordt door een kleine groep jongeren. Het vermoeden bestaat dat dit dan ook nog gepaard gaat met (soft)drugsgebruik. Het is tevens belangrijk hier aandacht voor te hebben.

Jaarlijks terugkerende evenementen waarbij sprake is van verhoogd alcoholgebruik zijn carnaval, de jaarwisseling, kermissen en de grote evenementen.

LOKAAL EN REGIONAAL BELEID MET BETREKKING TOT ALCOHOL

Het lokale beleid met betrekking tot alcohol is geregeld in:

1. DE ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING

In artikel 2.24 en 2.25 wordt de evenementenvergunning geregeld. In afdeling 8 wordt het toezicht op openbare intichingen/ horecabedrijven, de exploitatievergunning, de sluitingstijden, tijdelijke sluiting van horecabedrijven, de schenktijden van paracommerciële rechtspersonen, bijeenkomsten bij paracommerciële rechtspersonen en het verbod op happy hours geregeld.

2. EVENEMENTENBELEID

Het Evenementenbeleid bevat de uitgangspunten voor het beleid van de gemeente Haaren op het gebied van evenementen. In het nieuwe beleid is ook aandacht voor alcoholmatiging bij evenementen. Het regionale beleid met betrekking tot alcohol is geregeld in:

1. REGIONALE NOTA GEZONDHEIDSBELEID REGIO MIDDEN-BRABANT 2014-2015

Bevat regionaal beleid op het gebied van preventie en publieke gezondheid. Deze regionale nota – met een looptijd van 2014 t/m 2015- dient te worden beschouwd als een pilot en een eerste verkenning in het formuleren van gezamenlijk beleid op het gebied van publieke gezondheid.

De gemeente Haaren is voornemens om gezamenlijk met de regio een nieuwe Nota gezondheidsbeleid voor de regio Brabant noord op te stellen. Deze nota zal gaan gelden vanaf 1 januari 2016 en zal ook een hoofdstuk over alcoholpreventie en -handhaving bevatten, met daarin

een gezamenlijke visie en doelstellingen. De uitvoering hiervan kan per gemeente worden ingevuld.

2. BRABANTSE HANDHAVINGSSTRATEGIE

Wij zijn aangesloten bij de Brabantse handhavingstrategie 'Zo handhaven wij in Brabant'. Deze strategie vormt een algemeen kader waarbinnen het sanctiebeleid met betrekking tot de DHW is uitgewerkt (Brabants Alcohol- en Horeca-sanctiebeleid). Uiterlijk per 1 januari 2016 zal aangesloten worden op de Landelijke Handhavingsstrategie.

LOKALE EN REGIONALE BESTAANDE OVERLEGSTRUCTUUR ROND (O.A.) ALCOHOL

Er zijn verschillende netwerken actief, waarin de gemeente met partijen spreekt over (onder andere!) alcohol:

1. WERKGROEP ALCOHOL

Haaren is er een lokale werkgroep actief rondom alcoholpreventie. Hieraan nemen de gemeente, Novadic Kentron, het jongerenwerk (R-newt), Halt, politie en de GGD deel. Verschillende activiteiten zijn hier reeds uit voortgekomen: zo is er in het kader van collectieve preventie een Puberbreinbijeenkomst, Happy ouders (kroegentocht voor ouders) en de campagne 'Hangen OK, rottigheid nee!' georganiseerd en zijn er afspraken gemaakt voor strengere handhaving van de politie.

2. HORECA-OVERLEG

Bij dit overleg zijn aanwezig: Koninklijke Horeca Nederland - Afdeling Haaren, de politie en de gemeente. Het overleg komt twee keer per jaar bij elkaar. In het overleg bespreekt de horeca met de burgemeester alle zaken waarbij zij te maken heeft met de gemeente.

3. OVERLEG MET PARACOMMERCIE

Dit overleg loopt o.a. via de medewerker APV bijzondere wetten.

4. OVERLEG MET DETAILHANDEL

Hierbij sluiten ook de winkeliersverenigingen aan. Dit overleg loopt via de medewerker Economische Zaken.

4. DOELSTELLINGEN PREVENTIE EN HANDHAVING

Het opstellen van het Preventie- en Handhavingsplan start met het vaststellen van onze ambitie op het gebied van alcohol. De prioriteiten hebben we vertaald naar concrete doelstellingen.

4.1. AMBITIE

In het verlengde van de DHW richt onze ambitie zich op twee aspecten:

1. Gezondheid en welzijn: de negatieve gevolgen van alcoholgebruik op de gezondheid vermijden en beperken. Dit richt zich voornamelijk op de schadelijke effecten bij jongeren. Wij willen het drankgebruik onder jongeren die de lokale horeca bezoeken matigen ter bevordering van de gezondheid.
2. Openbare orde: het voorkomen en beperken van schade en overlast als gevolg van alcoholverstrekking en -gebruik. Wij werken aan een veilige leefomgeving en we willen de aan drank gerelateerde overlast beperken.

4.2. DOELSTELLINGEN

Doelen van zowel alcoholpreventie als toezicht zijn:

- geen alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar;
- alcoholgebruik met mate voor jongeren vanaf 18 jaar.

De gemeente Haaren neemt hiervoor al een aantal jaar deel aan het regionale alcoholpreventieprogramma 'Think Before You Drink'. Dit programma geeft invulling aan alcoholpreventie in de regio Brabant-Noord. De doelgroep van Think Before You Drink bestaat uit jongeren in de leeftijd van 10 t/m 25 jaar en hun ouders.

Omdat onderzoek heeft laten zien dat vooral de sociale omgeving van jongeren bepalend is voor hun alcoholgebruik, richten de activiteiten van het programma zich ook op de omgeving van jongeren. Hieronder verstaan we ouders/verzorgers en intermediairs vanuit scholen, horeca, sportverenigingen, buurt- en dorpshuizen, politie, etc.

5. ACTIES PREVENTIE EN HANDHAVING

Effectieve preventie van alcoholproblemen vraagt om een integrale aanpak. Deze speelt in op de verschillende factoren die schadelijk alcoholgebruik beïnvloeden: maatschappelijke norm, persoonlijke motivatie, beschikbaarheid van alcohol en toezicht. Think Before You Drink richt zich op de volgende pijlers:

- Pijler 1: Beleid en regelgeving
- Pijler 2: Educatie en draagvlak
- Pijler 3: Toezicht en handhaving
- Pijler 4: Vroegsignalering

Pijler 1: Beleid en regelgeving

De gemeente Haaren heeft regels voor de paracommercie opgesteld waarmee we alcoholmisbruik tegengaan. Verenigingen en stichtingen mogen alcohol verstrekken tussen de tijden zoals vermeld in de APV.

Pijler 2: Educatie en draagvlak

De GGD voert onder regie van de gemeente diverse alcoholpreventieactiviteiten uit onder de naam Think before you drink. Hierbij werkt de GGD samen met andere partners zoals Novadic-Kentron, Centrum Jeugd en Gezin en politie.

In samenwerking met de GGD, Novadic-Kentron en Centrum Jeugd en Gezin zetten we nu al in op preventieve activiteiten bij scholen, sportverenigingen, carnavalsverenigingen, grote evenementen en ouders. We gaan de komende periode door met deze activiteiten.

Voorbeelden van preventieve activiteiten in het onderwijs:

- Elektronische Leeromgeving (ELO): online aanbod van filmpjes, animaties, korte teksten en verschillende soorten opdrachten over alcohol;
- De Gezonde School en Genotmiddelen: schoolpreventieprogramma over alcohol;
- Preventie Alcoholgebruik Scholieren (PAS-interventie): presentatie tijdens ouderavonden en informatie over de risico's van vroegtijdig alcoholgebruik en de rol van ouders hierin. lessen over alcohol.

Voorbeelden van preventieve activiteiten gericht op ouders zijn:

- Ouders op stap: bijeenkomst in de vorm van een stapavond waarbij ouders voorlichting krijgen over uitgaan, alcohol en drugs;
- Communicatie via de gemeentepagina.
- Ouderinterventies gekoppeld aan programma's in het onderwijs

Voorbeelden van preventieve activiteiten bij sportverenigingen zijn:

- Voorlichting bij leiders en spelers van sportverenigingen over alcoholgebruik;
- Bewustwording creëren bij besturen van sportverenigingen;
- Alcoholmatigingsbeleid samen opstellen voor de sportvereniging.

Voorbeelden van overige preventieve activiteiten:

- Bewustwordingscampagne bij evenementen, zoals Helvoirt Weekend, Rebirth, carnaval en de kermis;
- Voorlichting bij carnavalsverenigingen;
- Communicatie via de landelijke campagnes en social media;

Pijler 3: Toezicht en handhaving

Sinds 2014 hebben wij toezicht en handhaving overgenomen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Voor uitvoering van de toezichthoudende taak is een overeenkomst gesloten met met Stadstoezicht Den Bosch. De burgemeester heft alle medewerkers van deze dienst aangewezen als gemeentelijke DHW-toezichthouders. De juridische inzet en rechtsbescherming doet de gemeente zelf. De toezichthouders hebben een centraal examen afgelegd en hebben een geldige boa-bevoegdheid binnen Domein I (Openbare ruimte) of Domein II (Milieu en Welzijn). Hiervoor hebben zij een opleiding "Gemeentelijke toezichthouder Drank- en Horecawet" gevolgd. De toezichthouders richten zich op onderstaande taken.

Onderdeel	Toelichting
Leeftijdsgrenzen	Verkoop alcohol aan personen jonger dan 18 jaar in de horeca, inclusief sportkantines en andere niet-commerciële horeca
Sluitingstijden en schenktijden	Sluitingstijden van de horeca, inclusief schenktijden van sportkantines en andere niet-commerciële horeca
Bijeenkomsten	Bijeenkomsten georganiseerd door paracommerciële instellingen
Leidinggevenden	Aanwezigheid van leidinggevenden of vereiste persoon bij horecabedrijf
Evenementen	Alcoholverstrekking aan jongeren bij evenementen

Alcohol- en horecasanctiebeleid

In het Alcohol- en Horecasanctiebeleid en de daarbij behorende sanctietabel hebben we opgenomen welke overtreding tot welke sanctie leidt. Het Alcohol- en Horecasanctiebeleid beschrijft de aanpak van overtredingen bij alcoholverstrekkers. Met alcoholverstrekkers bedoelen we: horeca, verenigingen en buurt- en dorpshuizen, supermarkten, slijterijen en verstrekkers bij evenementen. Het beleid is samen opgesteld met de Brabantse werkgroep Drank- en Horecawet waarin ook de gemeente Haaren is vertegenwoordigd. Hierdoor is op provinciaal niveau een uniforme aanpak van overtredingen bij alcoholverstrekkers. Samen met een groot deel van de gemeenten in de regio Brabant-Noord wordt het Alcohol- en Horecasanctiebeleid, inclusief de sanctietabel als beleidsregel vastgesteld. U vindt het Alcohol- en Horecasanctiebeleid in de bijlage.

Pijler 4: Vroegsignalering

Voor invulling van de pijler Vroegsignalering heeft 'Think before your drink' het protocol 'Signalering, Screening en Kortdurende Interventie van Risicovol Alcoholgebruik bij Jongeren voor de settings school en vrije tijd' ontwikkeld. Het protocol beschrijft de werkwijze voor signalering en kortdurende interventies voor jongeren van 12 tot 24 jaar met een verhoogd risico op het ontwikkelen van alcoholproblemen. Professionals die in hun dagelijkse werk met jongeren werken, gebruiken het protocol professionals. Het protocol biedt handvatten voor signalering en doorverwijzing. We bekijken in de komende periode of we dit protocol in de gemeente Haaren gaan invoeren.

6. RESULTATEN

We baseren onze resultaten en streefcijfers op de hoofddoelstellingen van Think Before You Drink en de toezicht- en handhavingsacties.

1. Percentage van de jeugd dat zegt dat zij zelf alcohol in de winkel koopt is in 2014 gedaald tot de volgende percentages:
  - 12-15 jaar: 1% (referentiewaarden: 7% in 2007, 2% in 2011);
  - 16-17 jaar: 20% (referentiewaarden: 69% in 2007, 68% in 2011).
2. De leeftijd waarop jongeren die alcohol drinken hun eerste glas alcohol drinken is in de gemeente Haaren gedaald/gestegen tot de volgende percentages in 2014:
  - jonger dan 12 jaar: 2% (referentiewaarden: 10% in 2007, 4% in 2011);
  - 12-13 jaar: 8% (referentiewaarden: 40% in 2007: 22% in 2011);
  - 14-15 jaar: 40% (referentiewaarden: 45% in 2007, 60% in 2011);
  - 16 en ouder: 50% (referentiewaarden: 5% in 2007 en 14% in 2011).
    - o 16-17 jaar: 30% (schatting, we hebben geen referentiewaarden);
    - o 18 jaar en ouder: 20% (schatting, we hebben geen referentiewaarden).
3. Het percentage jongeren in de gemeente Haaren dat recent alcohol heeft gedronken (in de afgelopen 4 weken), is gedaald tot de volgende percentages in 2014:
  - 12-15 jaar: 10% (referentiewaarden: 25% in 2007, 17% in 2011);
  - 16-17 jaar: 60% (referentiewaarden: 81% in 2007, 80% in 2011).
4. Het percentage jongeren (12-18 jaar) in Veiligheidsregio Brabant-Noord dat aangeeft dat de ouders alcoholgebruik onder de 16 jaar afraden of verbieden, is toegenomen tot de volgende percentages in 2014:
  - ze raden het af: 25% (referentiewaarden: 16% in 2007, 16% in 2011);
  - ze verbieden het: 10% (referentiewaarden: 4% in 2007, 6% in 2011).
5. Het percentage jongeren (12-18 jaar) in Veiligheidsregio Brabant-Noord dat aangeeft dat ouders alcoholgebruik onder de 18 jaar afraden of verbieden, is gelijk aan het

percentage jongeren dat in 2011 aangaf dat ouders alcoholgebruik onder de 16 jaar afkeurden:

- ze raden het af: 16%;
  - ze verbieden het: 6%.
6. Het percentage jongeren in Veiligheidsregio Brabant-Noord dat recent dronken of aangeschoten is geweest (in de afgelopen 4 weken), is gedaald tot de volgende percentages in 2014:
- 12-15 jaar: 3% (referentiewaarden: 6% in 2007, 5% in 2011);
  - 16-17 jaar: 25% (referentiewaarden: 39% in 2007, 43% in 2011);
  - 18 jaar: 40% (referentiewaarden: 52% in 2007, 51% in 2011).
7. Het percentage binge-drinkers (in korte tijd veel drinken) in Veiligheidsregio Brabant-Noord, is gedaald tot de volgende percentages in 2014:
- 12-15 jaar: 5% (referentiewaarden: 13% in 2007, 8% in 2011);
  - 16-17 jaar: 40% (referentiewaarden: 62% in 2007, 62% in 2011);
  - 18 jaar: 60% (referentiewaarden: 66% in 2007, 66% in 2011).

Eind 2015 neemt de GGD opnieuw de jongerenmonitor af. Dit betekent dat medio 2016 zicht komt op het al dan niet behalen van de bovenstaande resultaten.

7. ROLVERDELING EN UITVOERING

We maken afspraken met onze partners over de uitvoering van preventie en handhaving op het gebied van alcohol. De rolverdeling vindt u in onderstaande tabel.

Gemeente Haaren

De gemeente geeft uitvoering aan haar regierol:

- De gemeente dringt er bij de centrumgemeente op aan dat alcoholtaken in het basistakenpakket van Novadic-Kentron worden opgenomen.
- De gemeente zet vraaggerichte interventies voor alcoholpreventie-activiteiten in.
- Bij de toekenning van vergunningen voor verstrekken van alcohol (bijvoorbeeld evenementen) vraagt de gemeente aandacht voor praktische uitwerking van alcoholmatigende maatregelen.
- In contacten met sportverenigingen en sociaal culturele centra vraagt de gemeente aandacht voor alcoholmatigingsmaatregelen en IVA (Instructie Verantwoord Alcoholgebruik).
- De gemeente stelt een keer per vier jaar een Preventie- en Handhavingsplan alcohol op.

De gemeente geeft vorm aan haar uitvoerende rol:

- De gemeente draagt zorg voor de uitvoering van het Preventie- en Handhavingsplan alcohol.
- Centrum Jeugd en Gezin organiseert in samenwerking met partners bijeenkomsten over alcohol voor jongeren en/of ouders.
- Alcoholmatiging jeugd keert terug op het horecaoverleg: hoe zorgt de horeca ervoor dat niet aan te jonge kinderen wordt geschonken of overmatig wordt gedronken door 18-plussers? Aandacht voor geen prijsacties en scholing personeel.
- De gemeente zet vraaggerichte interventies in voor alcoholpreventie activiteiten.

GGD Hart voor Brabant

- De GGD voert vanuit haar basistaken de volgende taken uit: bijhouden landelijke ontwikkelingen, coördinatie van uitvoering, agendasetting naar gemeenten en politiek en algemeen publiek, aansluiten op wensen en behoeften van doelgroepen en stimuleren van samenwerking met regionale partners.

- Via vraaggerichte interventies van de gemeente worden door GGD activiteiten op het gebied van onderwijs, vrije tijd, thuis (ouders) uitgevoerd.
- Belangrijke setting blijft het onderwijs. De inzet is dat er op de scholen substantieel aandacht blijft voor jong alcoholgebruik via lessen voor leerlingen, scholing aan docenten, vroegsignalering, beleidsondersteuning en ouderparticipatie.
- De GGD levert in 2016 gegevens over het alcoholgebruik van jongeren vanuit de jeugdmonitor.
- De GGD draagt zorg voor up-to-date houden van de interventiekoffer en betreft hierbij de andere partners (Novadic-Kentron, politie, bureau Halt).

Politie

- De Politie levert haar bijdrage in het terugdringen van alcohol- en drugsmisbruik in openbare gelegenheden en in het publieke domein. Daarbij ligt de nadruk op het voorkomen van onveiligheid, geweld, vernielingen en het voorkomen van verkeersongevallen.
- Zij doet dit vanuit haar handhavingstaak in het publieke domein.
- De politie vervult een rol in signalering en advisering van het alcoholmatigingsbeleid.
- In voorkomende gevallen, waarbij (strafbare) feiten onder invloed van alcohol zijn gepleegd, treedt de politie in het kader van haar handhavingstaken repressief op en waar mogelijk verwijst zij jongeren door naar Bureau Halt.

Novadic-Kentron

- In het voorstel dat Novadic-Kentron jaarlijks aan de centrumgemeente doet over de basistaken voor haar afdeling Leefstijl & Preventie blijft alcoholmatiging een speerpunt.
- Als belangrijke doelgroepen voor activiteiten neemt zij ouders en jongeren op.
- Een belangrijke setting blijft het onderwijs, vrije tijd (waaronder uitgaan en sport) en thuis (ouders). Inzet is dat er substantieel aandacht blijft voor jongeren en alcoholgebruik.
- Uitvoering van de Instructie Verantwoord Alcoholschenken (IVA) in het basistakenpakket.

Bureau Halt

- De Politie kan jongeren die onder invloed een overtreding/misdrijf begaan naar Halt verwijzen. Ook voor APV-overtredingen als openbare dronkenschap en in bezit hebben van alcohol in openbare ruimten onder de 18 jaar mag door de Politie naar Halt worden verwezen.
- Als de Alcohol Halt-afdoening onderdeel uitmaakt van de afspraken met Novadic-Kentron in een centrumgemeente, zal de opgezette procedure worden vervolgd. Twee keer per jaar evalueren Verslavingszorg en Halt in dat geval het werkproces.
- Districtsmedewerkers van Halt continueren de huidige werkafspraken binnen het reguliere aanbod van Halt en nemen voorlichting over werkwijze en proces mee in hun standaardinstructie naar politie.
- Met ingang van 15 juli 2014 een beleidslijn van kracht die het mogelijk maakt dat het Openbaar Ministerie BOA's aanwijst, ex artikel 77^e van het Wetboek van Strafrecht, om minderjarige verdachten in aangewezen gevallen naar Halt te kunnen verwijzen. Of dit instrument wordt ingezet in Haaren moet nog beoordeelt worden

Bijlagen

1. Alcohol- en Horecasanctiebeleid gemeente Haaren